

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 49 0 Rs 067418 26 Rev
Sarajevo, 18.05.2026. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Marijane Omerčaušević, kao predsjednice vijeća, Fatime Mrdović i Mustafe Šabića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja N.F., sina R., iz K., M., koga zastupa punomoćnik Malik Sarač, advokat iz Visokog, protiv tuženog Šumskoprivredno društvo „Srednjobosanske šume“ d.o.o. Donji Vakuf, Ul. 770. Slavne brdske brigade b.b. Donji Vakuf, koga zastupa direktor V.H., radi ostvarenja prava iz radnog odnosa, vrijednost spora 12.692,76 KM, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 49 0 Rs 067418 24 Rsž od 14.10.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 18.05.2026. godine, donio je:

P R E S U D U

Revizija se u odnosu na postavljena pravna pitanja od 1. do 3. dopušta i usvaja, obje nižestepene presude preinačavaju i tužbeni zahtjev u cijelosti odbija kao neosnovan.

Revizija se odbacuje u odnosu na postavljena pravna pitanja pod tačkama 5. i 6.

Svaka stranka podmiruje svoje troškove postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Kiseljaku broj 49 0 Rs 067418 23 Rs od 27.09.2024. godine obavezan je tuženi da tužitelju na ime naknade plaće za period od 17.11.2020. do 17.11.2023. godine isplati iznos od 12.692,76 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe 17.11.2023. godine, pa do isplate, kao i da naknadi tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu 1.500,00 KM, sve u roku od 15 dana.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 49 0 Rs 067418 24 Rsž od 14.10.2025. godine žalba tuženog je odbijena kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđena, te je odbijen i zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu u cijelosti pobija tuženi, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Pozivajući se na odredbe člana 237. stav 3. stav 4. tačka 1. i stav 5. Zakona o parničnom postupku (dalje: ZPP)¹, revident je predložio da ovaj sud dozvoli i usvoji reviziju, preinači drugostepenu presudu i odbije tužbeni zahtjev u cijelosti, ili da pobijanu presudu ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

¹ „Službene novine FBiH“ br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

U reviziji su postavljena sljedeća pravna pitanja:

„1. Da li je donošenjem (stupanjem na snagu) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o PIO/MIO („Sl. novine F BiH“ broj: 55/12) kojim je brisan stav (2) člana 79. Zakona o PIO/MIO („Službene novine Federacije BiH“, br. 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06 i 4/09), a kojim je bilo propisano da se naknada plaće iz člana 75. tač. 1., do 4. ovog zakona usklađuje sa kretanjem prosječne plaće u preduzeću, odnosno drugom pravnom licu, odnosno kod poslodavca u godini u kojoj se naknada plaće ostvaruje ukinuta obaveza revidenta tj. poslodavaca da od stupanja na snagu navedenih izmjena zakona tj. ubuduće vrše usklađivanje tj. valorizaciju naknade plaće zbog manje plaće na drugom radnom mjestu, te da li je time prestao pravni osnov za eventualno potraživanje radnika invalida rada II kategorije po tom osnovu?

2. Da li ranije postojeća obaveza poslodavca iz člana 79. stav (2) Zakona o PIO iz 1998. godine, koja se odnosila na obavezu usklađivanja naknade plaće zbog manje plaće na drugom radnom mjestu, i koja je ukinuta/brisana donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o PIO/MIO („Sl. novine F BiH broj: 55/12) predstavlja stečeno pravo tužitelja, iako kao takvo nije navedeno u dispozitivu rješenja o utvrđivanju invalidnosti, koje nije prestalo donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o PIO/MIO („Sl. novine F BiH“ broj: 55/12), a potvrđeno je i donošenjem Zakona o PIO/MIO („Službene novine F BiH" 13/18, 93/19, Odluka USFBIH, 94/20-rješenje USFBIH 90/21, 19/22, 42/23-odluka USFBIH i Sl. glasnik BiH 43/24-Odluka USBiH)?

3. Da li je Zakonom o PIO/MIO („Sl. novine F BiH“ broj: 13/18) ponovo utvrđena obaveza revidenta odnosno poslodavaca da radnicima invalidima rada II kategorije zbog bolesti koji su to svojstvo stekli prije stupanja na snagu tog zakona i kojima je pravo na usklađivanje (valorizaciju) odnosno obaveza poslodavaca ukinuta donošenjem izmjena i dopuna Zakona o PIO/MIO („Sl. novine F BiH“ broj: 55/12)?

4. Ako je odgovor pod a) potvrđan, da li je to pravo odnosno obaveza revidenta tj. poslodavaca za usklađivanje naknade plaće zbog manje plaće na drugom radnom mjestu (valorizacija) uspostavljeno donošenjem novog Zakona o PIO/MIO i da li se tek od tada računa i za ubuduće ili i za period prije donošenja tog zakona?

5. Da li je zastarjelo potraživanje po osnovu valorizacije naknade plaće zbog manje plaće na drugom radnom mjestu za sva potraživanja koja su nastala tri godine prije podnošenja tužbe (tužba podnesena 17.11.2023. godine) u smislu odredbi Zakona o radu, ukoliko je vještak, a što je potvrdio i sud, obračun izvršila u periodu od 2012. pa dalje, tj. da li je zastarjelo sve potraživanje do 17.11.2020. godine?

6. Da li se na zastaru potraživanja naknada koja proizilaze iz odredbi Zakona o PIO/MIO, pa tako i valorizacije naknade plaće zbog manje plaće na drugom radnom mjestu, primjenjuju odredbe iz Zakona o PIO/MIO ili generalna odredba o trogodišnjem roku zastare iz Zakona o radu ? ”

Kao razlog važnosti rješavanja naznačenih pitanja navodi se postojanje različite sudske prakse drugostepenih sudova u Federaciji BiH (priložena presuda Kantonalnog suda u Tuzli, broj 127 0 Rs 079652 24 Rsž od 04.03.2025. godine i presuda Kantonalnog suda u Novom Travniku, broj 51 0 Rs 182363 22 Rsž od 02.11.2022. godine), i ukazuje na pravno shvatanje izraženo u presudi Vrhovnog suda Republike Srpske broj 80 0 Rs 101058 22 Rev od

20.09.2022. godine, zbog čega revident smatra da je dopuštanje predmetne revizije važno za osiguranje jedinstvene primjene prava.

Tužitelj nije podnio odgovor na reviziju.

Nakon što je ispitao pobijanu presudu u smislu odredbe člana 241. stav 2. ZPP, ovaj sud je odlučio kao u izreci, iz sljedećih razloga:

Vrijednost pobijanog dijela pravomoćne presude u ovom predmetu ne prelazi 30.000 KM, pa revizija nije dozvoljena prema odredbi člana 237. stav 2. ZPP. Međutim, Vrhovni sud Federacije BiH može, izuzetno, dopustiti reviziju u svim predmetima ako ocijeni da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima. (član 237. stav 3. ZPP). U povodu takve revizije, revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni zbog kojeg je podnesena i koje je u njoj određeno naznačeno kao takvo, uz pozivanje na propise i druge izvore prava koji se na to pitanje odnose (član 241. stav 2. ZPP)

Ovaj sud je ocijenio da su uslovi za dopuštanje revizije iz člana 237. stav 3. i 4. ZPP ispunjeni u pogledu materijalno-pravnih pitanja naznačenih u reviziji pod brojem 1 - 3, jer od njihovog rješenja zavisi odluka o sporu, a riječ je o pitanjima o kojim postoji različita praksa kantonalnih sudova, i o kojima je revizijski sud zauzeo shvatanje, a odluka drugostepenog suda je zasnovana na shvatanju koje nije podudarno sa tim shvatanjem.

Predmet spora je zahtjev tužitelja, kao invalida II kategorije invalidnosti, da mu tuženi, kao poslodavac, isplati naknadu plaće zbog manje plaće na drugom odgovarajućem poslu, za period od 17.11.2020. do 17.11.2023. godine, u iznosu od 12.692,76 KM, sa zakonskom zateznom kamatom.

Odluke nižestepenih sudova se zasnivaju na sljedećim utvrđenim činjenicama:

- Tužitelj, zaposlenik tuženog, je rješenjem FZ PIO KAS Središnja Bosna od 08.09.2008. godine proglašen invalidom II kategorije, a kao uzrok invalidnosti utvrđena je bolest. Istim rješenjem mu je priznato pravo na odgovarajuću naknadu, koju ostvaruje kod poslodavca (tuženog) počev od 01.08.2008. godine;
- Do utvrđenja invalidnosti tužitelj je bio raspoređen na poslove radnog mjesta motoriste, a nakon toga na radno mjesto čuvara, na kojem ostvaruje manju plaću;
- Tuženi je odlukama utvrđivao visinu naknade plaće tužitelju u visini valorizovane prosječne mjesečne plaće, na osnovu odredaba Zakona o PIO („Službene novine FBiH“, br. 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06 i 4/09) i Pravilnika tuženog, zaključno sa 2012. godinom, odnosno do izmjene Zakona o PIO („Službene novine FBiH“ broj 55/12) i brisanja stava 2. člana 79. kojim je bilo propisano da se naknada plaće zbog manje plaće na drugom odgovarajućem poslu usklađuje sa kretanjem prosječne plaće kod poslodavca u godini u kojoj se naknada plaće ostvaruje;
- Vještak finansijske struke je obračunao naknadu plaće u dvije varijante obračuna: valorizacijom iznosa prosječne mjesečne plaće koju je tužitelj ostvario u godini koja je prethodila nastanku invalidnosti u neprekidnom nizu, prema odredbama člana 56. i 57. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju iz 2018. godine (u iznosu od 12.598,46 KM), i prema odredbama Pravilnika o radu tuženog iz 2005. godine (12.692,76 KM).

Prvostepeni sud je, prihvatajući nalaz sudskog vještaka kao stručan i objektivan, odluku o osnovanosti tužbenog zahtjeva zasnovao na utvrđenoj činjenici da rješenje od 08.09.2008. godine, kojim je tužitelju priznato pravo na naknadu plaće, nije ukinuto nakon stupanja na snagu novog Zakona o PIO (2018. godine), i zaključku da se pravo tužitelja na zahtijevanu naknadu plaće zbog manje plaće temelji na tom rješenju, kao stečeno pravo, u smislu člana 6. stav 2. i člana 140. stav 4. tog zakona. Shodno tome, prvostepeni sud je zaključio da tužitelj ima pravo na valoriziranu naknadu plaće zbog manje plaće na drugom radnom mjestu shodno ranijem Zakonu o PIO, koje nije bilo uslovljeno uzrokom invalidnosti.

Drugostepeni sud je potvrdio prvostepenu presudu prihvatajući činjenične i pravne zaključke prvostepenog suda, odnosno ocjenu da se radi o stečenom pravu tužitelja kao invalida II kategorije.

Pitanja koja se u reviziji postavljaju pod brojem 1-3 su od značaja za odluku o predmetnom sporu, jer se odnose na predmet spora, odnosno tužbeni zahtjev za ostvarivanje utvrđenog prava tužitelja na naknadu plaće zbog manje plaće na drugom radnom mjestu nakon stupanja na snagu Zakona o PIO iz 2018. godine, kojim je ta naknada propisana samo pod uslovom da je promijenjena radna sposobnost osiguranika nastala po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti, a period na koji se odnosi tužbeni zahtjev je period važenja tog zakona.

Važno je, prije svega, istaći da je ovaj revizijski sud u činjenično i pravno istovrsnom predmetu, odlučujući o identičnoj reviziji tuženog donio presudu broj 49 0 Rs 067422 25 Rev od 18.11.2025. godine, kojom je dopustio i usvojio reviziju u odnosu na postavljena pravna pitanja od 1. do 4., preinačio obje nižestepene presude i odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan, dok je u odnosu na postavljena pitanja 5. i 6. reviziju odbacio. Ta odluka se zasniva na stavu revizijskog suda da je nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o PIO², kojim je brisana odredba člana 79. stav 2. Zakona o PIO o usklađivanju naknade plaće zbog manje plaće na drugom odgovarajućem poslu sa kretanjem prosječne plaće u preduzeću, odnosno drugom pravnom licu, odnosno kod poslodavca u godini u kojoj se naknada plaće ostvaruje, dana 28.06.2012. godine, faktički prestalo pravo radnika na tekuću valorizaciju naknade plaće. Shodno tome, od dana stupanja na pravnu snagu novog Zakona o PIO (01.03.2018. godine) usklađivanje naknade plaća obuhvata samo radnike kod kojih je II kategorija invalidnosti nastala po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti (član 140. stav 4. u vezi sa članom 55. stav 1. tačka c. tog zakona), pa kako je kod tužitelja invalidnost uzrokovana bolešću, sud je ocijenio da nema pravnog osnova za valorizaciju naknade ni po jednoj od varijanti obračuna u nalazu i mišljenju vještaka ekonomske struke.

Nakon donošenja naprijed navedene odluke, u cilju zauzimanja pravnog shvatanja na sjednici građanskog odjeljenja radi ujednačavanja sudske prakse, razmatrano je sporno pravno pitanje u vezi sa ostvarivanjem prava invalida II kategorije na naknadu plaće zbog manje plaće na drugom odgovarajućem poslu u slučaju kada promijenjena radna sposobnost nije nastala po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti, nakon stupanja na snagu Zakona o PIO iz 2018. godine³.

S tim u vezi, na sjednici Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH, održanoj dana 12.05.2026. godine zauzeto je sljedeće pravno shvatanje: „Naknada plaće, koju radnik sa promijenjenom radnom sposobnošću ostvaruje na osnovu prava priznatog za vrijeme važenja ranijeg Zakona o PIO ne može se usklađivati na osnovu odredbe člana 56. važećeg Zakona o

² „Službene novine FBiH“ broj 55/12

³ „Službene novine FBiH“, br. 13/18, 90/21, 19/22, 47/24 i 19/25 i 6/26

PIO, kojim je pravo na naknadu plaće zbog manje plaće na drugom radnom mjestu predviđeno samo pod uslovom da je promijenjena radna sposobnost nastala po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti.“

Razlozi sa usvajanje ovakvog pravnog shvatanja su sljedeći:

U vrijeme sticanja prava tužitelja na spornu naknadu, na pravnoj snazi je bio Zakon o PIO iz 1998. godine⁴, kojim je bilo propisano da osiguranik kod koga je utvrđena II kategorija invalidnosti ima pravo na naknadu zbog manje plaće na drugom odgovarajućem poslu (član 75), koja se određuje u visini razlike između valorizirane prosječne mjesečne plaće koju je osiguranik ostvario u godini osiguranja koja prethodi godini u kojoj je nastala invalidnost i prosječne mjesečne plaće koju on ostvaruje na drugom poslu na koji je nakon toga raspoređen odnosno zaposlen (član 78), a koja se usklađuje se sa kretanjem prosječne plaće u preduzeću, odnosno drugom pravnom licu, odnosno kod poslodavca u godini u kojoj se naknada plaće ostvaruje (član 79 stav 2).

Članom 55. stav 1. tačka c) Zakona o PIO iz 2018. godine (važeći zakon) propisano je da osiguranik kome se na osnovu promijenjene radne sposobnosti obezbjeđuje pravo na raspoređivanje na drugo radno mjesto, odnosno pravo na prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju ima pravo na naknadu plaće zbog manje plaće na drugom radnom mjestu, pod uslovom da je promijenjena radna sposobnost nastala po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti.

Prije usvajanja i stupanja na pravnu snagu Zakona o PIO iz 2018. godine, brisana je odredba o usklađivanju (valorizaciji) naknade iz ranijeg Zakona o PIO, na osnovu kojeg je tužitelj stekao prava invalida II kategorije, uključujući i pravo na naknadu zbog manje plaće na drugom radnom mjestu. Shodno tome, tužitelju nije vršeno usklađivanje ni prije stupanja na snagu novog zakona, kojim je pravo na spornu naknadu propisano pod uslovom da je promijenjena radna sposobnost nastala po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti, što kod tužitelja nije slučaj.

Ovaj sud je u vezi sa mogućnošću primjene odredbe člana 56. Zakona o PIO iz 2018. godine (kojom je regulisana osnovica za određivanje naknade plaće i valorizacija plaće radnika sa promijenjenom radnom sposobnošću) na osiguranike koji su pravo na naknadu stekli na osnovu ranijeg zakona, zaključio da se ta odredba ne može retroaktivno primijeniti na one osiguranike koji ne ispunjavaju uslove za isplatu naknade po tom zakonu, a koji su pravo na naknadu stekli po ranijem zakonu.

Naime, iako stečeno pravo tužitelja kao invalida II kategorije nije prestalo, mogućnost ostvarenja prava na naknadu plaće na način kako to zahtijeva tužitelj je prestala izmjenom ranijeg Zakona o PIO, kada je brisanjem odredbe člana 79. stava 2. tog zakona prestala obaveza usklađivanja naknade plaće za sve invalide II kategorije, koja je kasnije novim Zakonom propisana pod uslovom koji tužitelj ne ispunjava.

Kako je odredbom člana 140. stav 4. važećeg Zakona o PIO propisano da se pravo na naknadu plaće zbog manje plaće na drugom radnom mjestu koje je ostvareno po propisima koji su važili prije stupanja na snagu tog zakona neće ponovo određivati po odredbama tog zakona, a usklađivanje sporne naknade plaće invalidima II kategorije nije bilo regulisano odredbama

⁴ „Službene novine FBiH“, br. 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06

ranijeg zakona, proizlazi da je pravni osnov za potraživanje tužitelja po osnovu usklađivanja prestao, zbog čega njegov tužbeni zahtjev nije osnovan.

Ovaj sud je na osnovu svega izloženog utvrdio da je osnovan revizioni prigovor da je pobijana presuda zasnovana na pogrešnoj primjeni materijalnog prava, pa je primjenom odredbe člana 250. stav 1. ZPP odlučio da reviziju tuženog usvoji i obje nižestepene presude preinači kao stavu prvom izreke ove presude.

Po ocjeni ovog suda pitanja označena pod rednim brojevima 4. 5. i 6. nisu pravna pitanja od čijeg rješavanja zavisi odluka o sporu, pa je u tom dijelu reviziju valjalo odbaciti kao nedozvoljenu na osnovu odredbe člana 247. stav 5. i 7. ZPP.

Kako tuženi, koji je uspio u parnici, nije u reviziji a ni u postupku koji je prethodio reviziji postavio zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka, a tužitelj u parnici nije uspio, na osnovu odredbe člana 397. stav 2 u vezi sa članom 386. ZPP, odlučeno je da svaka stranka podmiruje svoje troškove postupka.

Predsjednica vijeća
Marijana Omerčaušević, s.r.